

Waardering voor ‘geruststellende waarheid’ van Deventenaar over Bijlmerramp: ‘Je kunt ziek worden van geruchten’

„Ik had het iedereen, die hier aanwezig is, gegund zijn visie dertig jaar eerder te hebben leren kennen.” Deze lovende woorden bij de jaarlijkse herdenking van de vliegcrash in de Bijlmermeer gaan over Henk Pruis uit Deventer. „Van geruchten kun je ziek worden.”

Anne Boer

4 oktober 2025, 19:43

Hij wil nabestaanden en slachtoffers helpen door hardnekkige geruchten over deze vreselijke ramp te ontzenuwen. Pruis was als onderzoeker jarenlang betrokken bij de nasleep van de ramp, die op 4 oktober 1992 aan 43 mensen het leven kostte. Vandaag bij de herdenking, waarvoor de Deventenaar voor het tweede jaar op rij was uitgenodigd, kwam alles samen.

Schadelijk

Henk Pruis heeft altijd last gehad van de geruchten, spookverhalen, beschuldigingen, verdachtmakingen en complottheorieën over de vliegcrash. Die zijn volgens hem om meerdere redenen erg schadelijk.

Hij hoopt door zoveel mogelijk feitelijke informatie te verstrekken bij te dragen aan de verwerking van de ramp, waar de meest getroffen Bijlmerbewoners nog dagelijks last van hebben.

Vooroordelen

Pruis biedt daarnaast slachtoffers aan om met hem in gesprek te gaan. Dat is tot zijn vreugde ook gebeurd. De nieuwsgierigheid won het gelukkig van de vooroordelen, zegt hij begripvol.

„Ik zie dat als iets heel moois. Er zit veel tussen de oren van mensen die de ramp hebben meegemaakt. Het is belangrijk dat daar goede, feitelijke informatie bij wordt gezet.”

Trauma

Voor de zekerheid peilde hij bij een trauma-expert, gespecialiseerd in opvang, nazorg en behandeling na schokkende gebeurtenissen, of het verstandig en zinvol is wat hij doet. Dat leidde tot bijzondere gesprekken, omdat deze Hans van Klink destijds als vrijwillig brandweerman ook op de rampplek is geweest.

Hij werd opgeroepen om twee dagen ‘slachtoffers te zoeken’, met als aanvullende opdracht het verzamelen van ‘vliegtuigonderdelen’ en ‘persoonlijke bezittingen’. Van Klink was vanavond een van de sprekers bij de herdenking.

In zijn toespraak noemde hij het belang van het werk van Henk Pruis.

Hans van Klink (links) en Henk Pruis bij de jaarlijkse herdenking van de vliegramp in de Bijlmermeer © Dingena Mol

„Een pijnlijk punt is dat er in de jaren na de ramp veel onrust is ontstaan als gevolg van onwetendheid en geruchten. Dát plaatste de ramp voor de hulpverleners ook ineens in een heel ander perspectief.”

Ziek van verhalen

Pruis vroeg hem of je van bepaalde gedachten en herinneringen ptss kunt krijgen, zelfs als het niet zeker is of die gedachten en herinneringen correct zijn. „Helaas heb ik de overtuiging dat dat zo is: je neemt kennis van informatie waar je ‘last’ van kunt krijgen zonder te weten of die informatie wel klopt”, zei hij in zijn toespraak.

Dat geldt volgens Van Klink voor álle betrokkenen: bewoners van de omgeving, familieleden van slachtoffers, maar ook voor hulpverleners.

„Ik weet dat ik meer last had van de onduidelijkheden en de geruchten, dan van de werkzaamheden op de rampplek zelf. En met mij vele anderen. Als je iets schokkends of ergs hebt meegemaakt, zoek je naar houvast, duidelijkheid, zekerheid. Dat kun je dus ook vinden in dingen die niet kloppen.”

Chemische wapens

Dat gebeurde Van Klink ook, toen de verhalen los kwamen over de vliegkamp in de Bijlmermeer. „Er is bij mij wel degelijk onrust ontstaan. Wat is ons overkomen, wat weten we niet en welk gevaar hebben we gelopen?

Zo maakte hij zich zorgen over zijn gezondheid na verhalen dat er uranium en chemische wapens aan boord zouden zijn geweest. Daarom is Van Klink blij met de ‘geruststellende waarheid’ van Henk Pruis, zoals hij het noemt.

Angstige gedachten

„Hij heeft een aantal hardnekkige geruchten op vakbekwame wijze ontzenuwd. Ik had het iedereen, die hier aanwezig is, gegund zijn visie dertig jaar eerder te hebben leren kennen. Veel mensen hebben jarenlang last gehad van angstige gedachten die, bij veel meer transparantie en openheid, eerder ontzenuwd hadden kunnen worden. Dat geldt voor getroffen bewoners en familieleden én voor hulpverleners.”

De ervaringen die Van Klink opdeed, leiden mede tot een eigen praktijk voor opvang, nazorg en behandeling na pijnlijke, verdrietige, schokkende of belastende gebeurtenissen. Hij beschrijft in zijn boek *De Klap* hoe die effect hebben op je psychisch welbevinden.

Voor Henk Pruis is het nog niet klaar. Hij werkt aan een boek waarmee hij alle feiten over de ramp leesbaar op een rijtje zet. „Over de aanslag op 9/11 in New York is meer bekend dan over deze ramp. Met mijn werk wil ik tegenwicht bieden en iedereen in de gelegenheid stellen zelf een oordeel te vormen.”

Het [Nationaal Archief](#) heeft gisteren bekendgemaakt dat het de toegang tot de archieven van de vliegkamp in de Bijlmermeer flink gaat verbeteren. Dat gebeurt met een nieuwe zoekhulp en een aangepaste inventaris.